

„Gdańsk– jego historia, zabytki,
kultura i współczesność”

dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
w roku szkolnym 2013/2014

Olimpiada wiedzy o Gdańsku

Wykaz literatury

1. Literatura podstawowa (obowiązująca na wszystkich etapach eliminacji)

1. *Gdańsk, jego dzieje i kultura*, pod red. Franciszka Mamuszki, Warszawa 1969 [rozdziały: J. Kowalski, R. Massalski, J. Stankiewicz, *Rozwój urbanistyczny i architektoniczny Gdańska*, s. 129-265; A. Gosiecka, *Sztuka w Gdańsku – malarstwo, rzeźba, grafika*, s. 267-362, B. Chranicka, *Meblarstwo gdańskie*, s.389-403; B. Chranicka, *Gdańska ceramika artystyczna*, s. 404-418]
2. Jerzy Stankiewicz, Bohdan Szermer, *Gdańsk. Rozwój urbanistyczny i architektoniczny oraz powstanie zespołu Gdańsk – Sopot – Gdynia*, Warszawa 1959
3. Czesław Biernat, E. Cieślak, *Dzieje Gdańska*, Gdańsk 1997
4. Jacek Friedrich, *Zabytki architektury w Gdańsku do końca XVIII wieku*, Gdańsk 1997
5. *Opozycja antykomunistyczna w Gdańsku (1976-1980). O pomorskim modelu obrony czynnej*, red. Adam Hlebowicz, Gdańsk 1995
6. Edmund Kotarski, *Gdańsk literacki (do końca XVIII w.)*, Gdańsk 1997
7. *Encyklopedia Gdańska*, red. naukowa B. Śliwiński z zesp., Gdańsk 2012 (www.encyklopediagdanska.pl), a w szczególności hasła dotyczące najważniejszych zabytków architektury do 1945 r. (gotyckie, barokowe kościoły, ratusze, dwory, zbrojownie, fortyfikacje miejskie, zabytkowe kamienice), biogramy najwybitniejszych gdańszczan do końca XX wieku (patroni gdańskich tramwajów), podstawowych dzielnic i części miasta (jednostki pomocnicze), parków miejskich i miejsc sportu i rekreacji.
8. www.gedanopedia.pl / www.encyklopediagdanska.pl (hasła jak wyżej)
9. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska*, opr. Biuro Rozwoju Gdańska [Gdańsk 2008] <http://www.brg.gda.pl/pokaz.php?artykul=studium>

2. Literatura dla III etapu (lektura do wyboru)

1. *Gdańsk średniowieczny w świetle najnowszych badań archeologicznych i historycznych*, pod red. Henryka Panera, Gdańsk 1998 (artykuły Romany Barnycz-Gupieniec, Kazimierza Jasińskiego, Jana Powierskiego, Błażeja Śliwińskiego i Joachima Zdrenki)
2. Błażej Śliwiński, *Poczet książąt gdańskich*. Dynastia Sobiesławiców XII-XIII wieku, Gdańsk 1997
3. Błażej Śliwiński, *Rzeź i zniszczenie Gdańska przez Krzyżaków w 1308 r.*, Gdańsk 2006
4. Marian Biskup, *Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka w okresie wojny trzynastoletniej 1454-1466*, Toruń 1952
5. Maria Bogucka, *Życie w dawnym Gdańsku*, Gdańsk 1997
6. *Aurea Porta Rzeczypospolitej: sztuka Gdańska od połowy XV do końca XVII w.*, T. 1, pod red. T. Grzybkowskiej, Warszawa 1997 (artykuły: K. Cieślak, *Sztuka reformacji 1557-1793*, s. 60-79; A. Woźniński, *Rzeźba XV-XVI w.*, s. 99-121; B. Tuchołka-Włodarska, *Złotnictwo*, s. 225-245; B. Śliwiński, *Herb Gdańska w XIV-XVIII w.* s. 133-140)
7. *Mieszczanstwo Gdańskie*, pod red. Stanisława Salmonowicza, Gdańsk 1997 (artykuły Jerzego Trzoski, Stanisława Achremczyka, Jerzego Dygdały, Dariusza Kaczora, Lecha Mokrzeckiego, Edmunda Kizika, Ewy Barylewskiej- Szymańskiej, Joachima Zdrenki)
8. Edmund Kizik, *Wesele, kilka chrztów i pogrzebów: uroczystości rodzinne w mieście hanzeatyckim od XVI do XVIII wieku*, Gdańsk 2001 (Rozdz. 3 – Pogrzeb, s. 181-258)
9. Irena Fabiani-Madeyska, *Gdzie rezydowali w Gdańsku królowie polscy?*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1976
10. Peter Oliver Loew, *Gdańsk literacki (1793-1945)*, Gdańsk 2005
11. Andrzej Januszajtis, *Mr. Fahrenheit, dżentelmen z Gdańska*, Gdańsk 2005
12. Karolina Targosz, *Jan Heweliusz: uczonek – artysta*, Wrocław 1979
13. Jerzy Litwin, *Morskie zabytki Gdańska i okolic*, Gdańsk 2011
14. Stanisław Mikos, *Wolne Miasto Gdańsk a Liga Narodów 1920-1939*, Gdańsk 1979 (rozdziały 1 i 6)
15. Henryk Stepniak, *Ludność polska w Wolnym Mieście Gdańsku (1920-1939)*, Gdańsk 1991 (rozdziały 1, 2, 5, 6, 8)
16. Zdzisław Skrago, *Osadnictwo w Gdańsku 1945-1947*, Toruń 2002

Organizator

Patronat Honorowy
Prezydent
Miasta Gdańska

Mecenas Olimpiady wiedzy
o Gdańsku - Edycji szkolnej 2013/2014

